

Aktivnost 29: Premisli, preden se daš na net

Namen: Seznaniti učence s problematiko objavljanja osebnih podatkov na internetu (primerno za učence tretje triade in srednješolce)

Čas: 45 minut

Natisnite prilogo!

Potrebna orodja:

Za izvedbo delavnice potrebujete računalnik z dostopom do interneta ter projektorjem in tablo za projiciranje

Navodilo:

Delavnico pričnite tako, da si z učenci skupaj ogledate animirani filmček »Premisli, preden se daš na net, ki je dostopen na SAFE-SI spletni strani v video koticu: http://www.safe.si/2009/12/Video/Premisli_preden_se_das_na_net/?

Nato na tablo projicirajte sliko s pravili za varovanje spletne zasebnosti, ki se nahaja na povezavi:

http://www.safe.si/uploads/editor/1265052732podloga_za_misko_vijola.png

Premisli, preden se daš na net!

- Premisli, kakšne fotke in podatke o sebi objavljaš na netu! Na netu objavljaš le tisto, za kar ti je RES vseeno, če vidi kdorkoli!
- Zaščiti svoj blog, spletno stran, galerijo slik z geslom, ustvari si zasebni profil v spletnih skupnostih ali pri igranju iger.
- Pazi na svoje geslo za dostop do elektronske pošte, MSN-ja ali spletnih skupnosti - naj bo to skrivnost, ki je ne zaupaš niti najboljšemu friendu!
- Če objavljaš fotke, posnetke drugih, jih obvezno vprašaj za dovoljenje!
- Če pri uporabi neta naletiš na težave, lahko pokličeš NASVET ZA NET na brezplačno tel. številko 080 80 22, kjer ti bodo svetovali, kako rešiti problem.

Ne pozabi!
Kar je enkrat na spletu, ostane tam za vedno. Tudi, če si kasneje premisliš in vsebino izbrišeš, ne veš, kam se je razširila, kdo si jo je skopiral, shranil ali forwardiral naprej svojim friendom ...

www safe.si Za dodatne informacije vam je na voljo www.safe.si

Učence razdelite v skupine po štiri. Vsaka naj na podlagi spodnjega seznama pripravi seznam informacij, ki bi jih bila pripravljena zaupati na svojem spletnem profilu in katere podatke, bi raje obdržali zase oz. bi jih res zaupali le svojim najboljšim prijateljem. Po 15 min naj vsaka skupina poroča, katere podatke bi v vsakem primeru obdržali zase in katere bi delili s prijatelji.

Rešitve:

Velja poudariti, da pogosto **ni nekih točnih oz. enoznačnih rešitev**, zato je potrebno stvari pogledati v kontekstu in se z učenci pogovarjati o možnih scenarijih, kdaj lahko določen podatek postane osebni podatek oz. je neko mišljenje tako zasebne narave, da ga je bolje obdržati zase. Osebni podatek je namreč po zakonu tisti podatek, ki nas določa kot točno določeno fizično osebo. Npr. naslov šole: če smo v klepetalnici neznancu že povedali svoje ime, morda poslali fotografijo in mu potem posredujemo še naslov šole, ki jo obiskujemo, nas bo lažje določil/našel v resničnem življenju - tako postane naslov šole osebni podatek. Če npr. na Facebooku poleg svoje fotografije, objavimo še e-mail naslov, MSN kontakt, smo prav tako zaupali svoje osebne podatke, ki nas določajo in omogočajo stik z nami.

Posebej zna biti delikatno tudi izražanje določenih slabšalnih mnenj, ki lahko kaj hitro prerastejo v nadlegovanje in žaljenje določene osebe, pa naj bo to učitelj, sošolec ali prijatelj. Učencem svetujte, da naj tovrstna mnenja o svojih učiteljih, sošolcih in ljudeh, ki jih poznajo, raje obdržijo zase, kot da jih objavljajo na spletu. Čeprav je bilo mogoče določeno mnenje namenjeno res ozkemu krogu prijateljev, se je potrebno zavedati, da imajo posamezniki različne nastavitve zasebnosti na svojih spletnih profilih in tako lahko tisto, kar smo zapisali, izve tudi oseba, ki smo jo v takšnem sporočilu omenjali in do nje nismo bili najbolj prijazni.

Prav tako priporočamo, da zelo intimna razmišljanja, občutke in strahove raje obdržimo zase oz. jih res zaupamo le ljudem, ki so nam res blizu. Poudarite, da celoten krog 400 ljudi, ki jih imamo za prijatelje na nekem socialnem omrežju, ne moremo imeti za prave prijatelje in zaupati njim nek naš zelo intimen občutek je isto, kot da bi stopili pred celoten razred pred vse sošolce in javno povedali, kaj nas teži.

Predlagamo naslednje rešitve:

- ime hišnega ljubljence - **lahko objaviš javno** (razen v primeru, da gre za geslo za dostop do e-maila, Facebooka ipd., kar pa ni priporočljivo)
- priimek - **objava odvisna od okoliščin** (če smo v profilu že objavili svoje ime, dodali še svojo fotografijo in priimek, smo s tem postali določljivi kot oseba in tako lahko tudi priimek postane osebni podatek)
- barvo tvojega spodnjega perila - **v vsakem primeru obdržati zase**
- česa te je v življenju najbolj strah – **v vsakem primeru obdržati zase**
- oceno, ki si jo dobil pri matematiki- **lahko deliš s prijatelji**
- novico, da imaš na nosu nov mozolj- **lahko deliš s prijatelji**

- imena tvojih staršev- **objava odvisna od okoliščin** (če smo npr. v profilu že objavili svoje ime in priimek, potem pa objavili še družinsko fotografijo in dodali še imena staršev, postanejo le-ti lažje določljivi kot osebe in njihova imena postanejo osebni podatek in torej neprimerna za objavo)
- kdo je tvoj najboljši prijatelj/prijateljica- **lahko deliš s prijatelji**
- kako pogosto si umivaš zobe- **lahko deliš s prijatelji**
- kateri učitelj ti je zoprn- **v vsakem primeru obdržati zase**
- v koga si zaljubljen- **lahko deliš s prijatelji**
- kje hraniš žepnino- **v vsakem primeru obdržati zase**
- kaj ti je najboljši prijatelj/prijateljica zaupala po MSN-ju- **v vsakem primeru obdržati zase**
- kakšno glasbo najraje poslušаш- **lahko objaviš javno**
- kateri je tvoj najljubši film- **lahko objaviš javno**
- kdaj imaš rojstni dan- **lahko deliš s prijatelji**
- katero šolo obiskuješ - **objava odvisna od okoliščin** (če smo v klepetalnici neznanecu že zasupali svoje ime, mu morda poslali fotografijo, zdaj pa mu posredujemo še naslov šole, ki jo obiskujemo, nas bo lažje našel/določil v resničnem življenju- atko postane naslov šole osebni podatek in kot tak ni primeren za objavo na internetu)
- kateri so tvoji konjički - **objava odvisna od okoliščin**
- kako se počutiš- **lahko deliš s prijatelji**
- koliko prijateljev imaš – **lahko objaviš javno**
- zakaj se prepirajo tvoji starši- **v vsakem primeru obdržati zase**
- mišljenje, da je nek sošolec/sošolka beden/bedna – **v vsakem primeru obdržati zase**
- fotografijo, na kateri si v spodnjem perilu- **v vsakem primeru obdržati zase**

